

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 436/2023-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Dudíša (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Tiborom Bašistom, advokátom, Štefánikova 8, Poprad, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č. k. 1 T 83/2007 zo 17. januára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. júla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 T 83/2007 zo 17. januára 2022 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu, alebo Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie. Zároveň žiada o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 20 000 eur, ktoré mu má uhradiť okresný súd alebo Okresná prokuratúra Bratislava I (ďalej len „okresná prokuratúra“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na okresnom súde bolo pod sp. zn. 1 T 83/2007 vedené trestné konanie (ďalej len „trestné konanie“) proti obžalovanej [REDAKOVANÉ] pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. c) Trestného zákona. Uvedené trestné konanie bolo zastavené napadnutým uznesením zo 17. januára 2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť 2. februára 2022. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že je závetným dedičom pôvodného poškodeného [REDAKOVANÉ], zomrelého 22. mája 2011.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti chronologicky zrekapituloval doterajší priebeh trestného konania, pričom je toho názoru, že v predmetnom trestnom konaní došlo k exemplárnym zbytočným priet'ahom, ktorých následkom došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zároveň nesúhlasí ani so zastavením trestného konania napadnutým uznesením.

4. Sťažovateľ osobitne poukázal na prvý rozsudok okresného súdu v uvedenej trestnej veci z 23. novembra 2009, ktorým bola obžalovaná uznaná za vinnú zo skutkov uvedených v obžalobe. Podľa jeho názoru bolo jednoznačne preukázané, že obžalovaná spolu s manželom vybrala finančné prostriedky z vkladných knižiek na vlastnú potrebu. Poukazujúc na celkovú dĺžku trestného konania, sťažovateľ uviedol, že došlo k zbytočným priet'ahom, za ktoré sú zodpovedné okresná prokuratúra a okresný súd. Následne v ústavnej sťažnosti zrekapituloval všetky rozhodnutia vydané v priebehu trestného konania, ktoré bolo napokon zastavené napadnutým uznesením zo 17. januára 2022.

5. Sťažovateľ je zároveň toho názoru, že za neprimeranú dĺžku trestného konania nenesie žiadnu zodpovednosť, keďže táto bola spôsobená dlhodobou nečinnosťou okresného súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd na úvod konštatuje, že napriek kvalifikovanému právnomu zastúpeniu advokátom je ústavná sťažnosť skoncipovaná značne nepresne a neurčito. Podľa textu odôvodnenia ústavnej sťažnosti sťažovateľ vyčíta porušovateľom výlučne zbytočné priet'ahy v trestnom konaní. Podľa petitu ústavnej sťažnosti však sťažovateľ žiada o vyslovenie porušenia práva na spravodlivé súdne konanie napadnutým uznesením. Ústavný súd je v zmysle § 45 zákona č. 314/2018 z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 neustanovuje inak. Ústavný súd preto ustálil, že ústavná sťažnosť smeruje výlučne proti napadnutému uzneseniu. Zároveň sťažovateľa nevyzýval na úpravu ani doplnenie jeho ústavnej sťažnosti, keďže z údajov, ktorými ústavný súd z ústavnej sťažnosti a jej príloh disponoval, bolo zrejmé, že ani doplnenie ústavnej sťažnosti by neodvrátilo skutočnosť, že by ústavná sťažnosť nemohla byť prijatá na ďalšie konanie.

7. V zmysle § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným

prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

8. Ústavný súd zistil, že napadnuté uznesenie okresného súdu č. k. 1 T 83/2007 zo 17. januára 2022 nadobudlo právoplatnosť 2. februára 2022. Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť s takmer rok a pol ročným časovým odstupom od uplynutia zákonnej lehoty zakotvenej v § 124 zákona o ústavnom súde.

9. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti opakovane uvádza, že nedodržanie lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť. Vzhľadom na tieto zistenia ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

10. Nad rámec uvedeného ústavný súd podotýka, že aj v prípade jeho benevolentnejšieho prístupu k posudzovaniu náležitostí ústavnej sťažnosti, teda aj v prípade, že by ustálil za predmet prieskumu aj dĺžku konania z pohľadu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (ani jedno z týchto práv sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti neoznačil za referenčnú normu, pozn.), by ústavný súd nemohol ústavnú sťažnosť prijať na ďalšie konanie a rozhodnúť podľa predstáv sťažovateľa. Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu totiž vyplýva, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. I. ÚS 41/02).

11. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase neskončeného konania. Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súde už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorú ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd taktiež už opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že ústavná sťažnosť zohráva preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 215/07, III. ÚS 305/07, I. ÚS 269/2012).

12. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že napadnuté konanie ako celok bolo právoplatne skončené už 2. februára 2022, a teda v čase podania ústavnej sťažnosti všeobecné súdy nemohli vykonávať žiadne úkony, a tak spôsobovať v namietanom konaní prietáh, resp. predlžovať

stav právnej neistoty. Z uvedených dôvodov by ústavný súd taktiež odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu